

Türkçede, Tanzimat'tan (1839) sonra kullanılmaya başlayan edebiyat terimi, daha önceki zamanlarda edeb ilmi adıyla tanınıyordu. Şinasi ve Namık Kemal gibi Tanzimatçılar Batı'da gördükleri anlayış ve uygulamalardan yola çıkarak edeb ilminin geniş kitlelerin eğitilmesinde ve birbirine kenetlenmesindeki işlevine de özel bir önem vererek bu edeb ilmi için edebiyat kelimesini kullanmaya ve yeni anlayışı bu ad altında ifade etmeye başladılar. Dilimizde "edebiyat" şeklindeki kullanım 1860 sonrası yaygınlaşır. Bu dönemde Şinasi'nin atasözü derlemeleri, Ziya Paşa'nın Şiir ve İnşa makalesinde, değerlerinden sözünü ettiği sözlü edebiyat türlerinin aydınlarımızın dikkatini çekmeye başlaması aslında bizde halka doğru yapılan ilk yönelişler; halkı ve edebiyatını arayışların başlangıcı olarak kabul edilebilir.

Batı'da, XVI. yüzyıldan itibaren, Amerika'nın keşfiyle "yalan söylemeyen-dürüst ve üretken" yerlilere karşı duyulan "vahşi soylu" hayranlığının bir sonucu olarak, pek çok aydın, halk (das folk) olarak nitelendirdikleri, kendi köylülerine "Halka Doğru" parolasıyla yönelirler. Bu anlayışa göre halk, okuması-yazması olmayan, kırsal kesimde yaşayan, dolayısıyla sosyo-kültürel değişmelerden olabildiğince az etkilenmiş ve yazılı kültürden ziyade sözlü kültür içinde yetişmiş, ekonomik olarak da yer aldığı toplumun düşük seviyeli bir kesimi olarak tanımlanıyordu.